

ООУ „КОЧО РАЦИН”
Нов Дојран

Марија Ангова Цветковска

ООУ „КОЧО РАЦИН“
Нов Дојран

Нов Дојран, 2025

Пред да ја започнам оваа монографија, сакам да споделам неколку слогани што ја одразуваат суштината на ова дело, посветено на **Кочо Рацин**, неговото наследство и **80-годишниот јубилеј** на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран.

ЗА УЧИЛИШТЕТО И ТРАДИЦИЈАТА:

- ✓ „80 години знаење, посветеност и иднина!“
- ✓ „Учиме со срце, растеме со знаење!“
- ✓ „Минатото нè обликува, иднината нè води!“
- ✓ „Горди на нашето училиште – ООУ ‘Кочо Рацин’!“

ЗА КОЧО РАЦИН И НЕГОВОТО ДЕЛО:

- „Бели мугри – светлина за иднината!“
- „Со зборот како оружје – сонот за слободата продолжува!“
- „Рацин нè учи – силата е во знаењето!“
- „Неговите стихови, нашата инспирација!“

ЗА УЧЕНИЦИТЕ И МОТИВАЦИЈА:

- ★ „Секој ден нова страница, секој ученик – нова приказна!“
- ★ „Знаењето е мој – твојата иднина почнува тука!“
- ★ „Градиме мудрост, негуваме вредности!“
- ★ „Сонот за подобро утре започнува од училницата!“
- ★ „Знаењето е најголемата слобода!“

Овие слогани ќе нè водат низ страниците на оваа монографија, потсетувајќи нè на значењето на образованието, културата и духовното наследство што ни го остави Кочо Рацин.

ВОВЕД

Осумдесет години се значаен јубилеј, не само за едно училиште, туку и за целата заедница што го поддржува, гради и негува низ генерации. ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран, како носител на образованието во овој крај, во текот на своето осумдесетинско постоење поминало низ бројни предизвици и достигнувања, создавајќи историја што заслужува да биде документирана.

Оваа монографија не е само збирка на факти, фотографии и датуми, туку и сведоштво за трудот, посветеноста и љубовта со кои наставниците, учениците и родителите го граделе училиштето во изминатите осум децении.

Продолжување на традицијата – Од 50 до 80 години

Во истражувањето на историјата на ООУ „Кочо Рацин – Нов Дојран, застанавме во **1995 година**, годината кога училиштето го одбележа својот **50-годишен јубилеј**. Тоа беше значаен момент, кој беше овековечен во монографијата што ја подготви **Ката Ристова** – авторката која со многу труд, љубов и посветеност успеа да го документира тогашното минато на училиштето.

Нејзината работа беше темел врз кој денес можеме да продолжиме, градејќи го овој нов запис – **монографијата за 80-годишниот јубилеј на училиштето**. Со оваа монографија, ја продолжуваме традицијата – документирајќи ги успехите, промените, личностите и вредностите што училиштето ги гради и негува веќе осум децении. **Оддавајќи признание на минатото, продолжуваме кон иднината!**

Затоа, ова дело е само втор чекор во долгото патување на зачувување на нашата историја. Со новата монографија, ќе продолжиме да ја раскажуваме приказната за Кочо Рацин – симболот на македонската мисла и дух.

ИНСПИРАЦИЈА И МОТИВАЦИЈА

Идејата за оваа монографија произлезе од понуда што не се одбива – честа и одговорноста да се создаде едно сеопфатно дело кое ќе ја овековечи историјата, значењето и развојот на ООУ „Кочо Рацин“. Поканата од директорот на училиштето не беше само задача, туку можност да се раскаже приказна што пулсира низ осум децении – приказна за знаењето, посветеноста и вредностите што ги граделе многу генерации.

Таквата можност беше и привилегија, и предизвик. **Привилегија**, затоа што ми е доверена улогата на сведок и раскажувач на историјата на едно училиште кое не е само образовна установа, туку жариште на мудроста, напредокот и заедништвото. **Предизвик**, затоа што да се долови духот на сите генерации ученици и наставници, да се опфатат клучните моменти, успесите, традициите и визијата за иднината, бара повеќе од истражување и документирање – бара искрена посветеност, длабока љубов кон пишаниот збор и вистинска почит кон минатото и иднината на ова училиште.

Секој ред од оваа монографија е обид да се зачува нешто што не смее да биде заборавено. Бидејќи **дигиталните зборови исчезнуваат со еден клик, но напишаните на хартија живеат засекогаш**, сведочејќи за трудот, духот и нераскинливата врска меѓу генерациите што биле, што се и што ќе дојдат.

Традиција што обврзува, иднина што инспирира

Да се биде дел од јубилеј – 80 години постоење на нашето училиште – за мене не е само чест, туку и длабоко лично искуство. Денес сум на чело на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран, но не стојам тука сам. Со мене се спомените, вредностите и еден многу посебен поттик – моите родители, кои како наставници беа дел во оваа институција во време на 50-годишнината.

Уште, како млад, ја доживеав училишната заедница како нешто многу повеќе од зграда и настава – како место што гради луѓе. Токму таа визија и посветеност што ги видов кај нив ме водат и денес во секоја одлука, во секој чекор што го правиме како колектив.

По 80 години, нашето училиште претставува жив организам – со историја што нè обврзува и мисија што нè носи напред. Генерации ученици излегле од неговите клупи со знаење, вредности и верба во себе. Зад секој успех стојат посветени наставници и заедница што го поддржува образованието како темел на општеството.

Горд сум што оваа значајна годишнина ја одбележуваме со активна, мотивирана наставна екипа и ученици што ја продолжуваат традицијата со нова енергија и идеи.

До моите колеги и ученици упатувам искрена благодарност и охрабрување – продолжете да го негувате знаењето, човечноста и соработката. Нашето училиште има минато на кое можеме да се гордееме и иднина што сите заедно ја градиме.

*Директор
Мирослав Бошнаков*

ДЕЛОТО НА РАЦИН – НЕКОГАШ И ДЕНЕС

Кочо Рацин е синоним за македонската преродба, симбол на борбата за национален и социјален идентитет, како и гласник на обесправените. Неговото дело, и покрај краткиот животен век, остави длабок и неизбришлив траг во македонската книжевност и културна историја.

Темитештоги обработува – социјалната неправда, тежината на животот на селанецот и работникот, револуционерниот дух – остануваат релевантни и денес. Во современ контекст, делото на Рацин продолжува да инспирира. Неговите стихови се дел од образовниот систем, неговото име го носат училишта, културни институции и улици низ Македонија. Поезијата на Рацин ја надминува временската дистанца и останува вечно сведоштво за еден борбен дух, кој сè уште има што да ни каже.

КРАТКА БИОГРАФИЈА НА КОЧО РАЦИН

Коста Солев Рацин е роден на 22 декември 1908 година во Велес, во скромно работничко семејство. Од младост покажувал интерес за литература, филозофија и социјална правда, што го насочува кон револуционерни идеи и книжевно творештво.

Најзначајно дело му е збирката „**Бели мугри**“ (1939), поетски крик за животот на работниците и селаните, и повик за подобро утре.

Бил активен во комунистичкото движење и често прогонуван. Загинува на 13 јуни 1943 година на планината Лопушник, во неразјаснети околности.

И покрај краткиот живот, **Рацин останува еден од највлијателните македонски поети и интелектуалци**, чие дело и денес живее и инспирира.

ЗНАЧАЈНИ МОМЕНТИ ОД ИСТОРИЈАТА НА УЧИЛИШТЕТО

Историјата на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран е исполнета со значајни моменти кои ја одразуваат неговата еволуција од едно скромно училиште до современа образовна институција. Преку различни фази, училиштето се прилагодувало на општествените промени, вложувало во својата инфраструктура и наставни програми и оставило длабоки траги во животите на бројни генерации ученици.

Основањето на училиштето (1944)

По завршувањето на Втората светска војна, започна процесот на организирање на основното образование во Македонија. Во 1944 година, во духот на обнова и изградба на новата држава, во Нов Дојран беше основано основното училиште, кое подоцна го доби името на македонскиот револуционер и поет Кочо Рацин.

Во првите години, училиштето функционираше во многу скромни услови, со мал број наставници и ограничени материјални ресурси. Сепак, во тоа време, образованието беше еден од главните приоритети на државата, бидејќи желбата за знаење и напредок кај децата и наставниците беше огромна.

Со текот на времето, училиштето бележеше континуиран развој. Голем број наставници оставиле свој печат во воспитно-образовниот процес, а низ годините ова училиште изнедрило бројни успешни ученици, кои подоцна станале значајни членови на општеството.

1950-ти години – Првите генерации ученици успешно го завршуваат основното образование

Во првите години по основањето (1944), училиштето работело во скромни услови, но со голема желба да обезбеди квалитетно образование.

- **Првите генерации ученици** ги завршуваат своите основни студии во доцните 1940-ти и 1950-ти години.
- Ова е време кога образованието во Македонија добива особено значење во изградбата на новото општество по Втората светска војна.
- Учебниот процес бил базиран на традиционалните методи, со силен акцент на писменоста и основните предмети.
- Наставниците во ова време биле луѓе со ентузијазам, иако често без доволно ресурси и учебници.

1960-ти и 1970-ти години – Училиштето добива нови училници и први инвестиции во инфраструктурата

Со растот на бројот на ученици, училиштето почнува да добива подобри услови за работа:

- **Изградба на нови училници**, што ја зголемува можноста за прием на повеќе ученици.
- **Подобрување на инфраструктурата**, вклучувајќи нови клупи, табли и наставни помагала.
- **Воведување на нови предмети**, како што се техничко образование и првите форми на природни науки.

- **Подобрување на наставните програми**, со поголемо внимание на развојот на аналитичко размислување кај учениците.
- Први организирани **екскурзии и културни настани**, кои ги поврзуваат учениците со останатите училишта во регионот.

1980-ти години - Зајакнување на наставниот кадар и воведување на нови предмети и методи на настава

Во текот на 1980-тите, училиштето бележи значителен напредок во квалитетот на наставата:

- **Се ангажираат квалификувани наставници**, што ја подобрува наставната програма.
- Воведени се предмети како **техничко образование**, со што учениците добиваат пошироки знаења.
- **Натпревари и ученички конкурси** стануваат редовен дел од училиштето, стимулирајќи креативност и натпреварувачки дух.
- Организирање на првите **патронатски прослави** посветени на Кочо Рацин, со литературни и драмски изведби.
- **Зголемена соработка со локалната заедница**, особено преку културни и спортски настани.

1990-ти години - Училиштето поминува низ транзициони предизвици, но ја одржува својата образовна мисија

Ова е тежок период за училиштето, поради општествените и економските промени што се случуваат во Македонија по осамостојувањето:

- **Намалени финансиски средства**, што предизвикува одредени предизвици во одржувањето на инфраструктурата.
- **Промени во наставните планови**, прилагодени на новиот македонски образовен систем.
- **Зачувување на традицијата**, со продолжување на одбележувањето на патрониот празник и зачувување на културното наследство.

- Учениците и наставниците се соочуваат со адаптација на новите образовни услови, но училиштето продолжува да функционира успешно.

2000-ти и понатаму – Училиштето продолжува да се модернизира, воведувајќи дигитална технологија во наставата

Со влегувањето во 21 век, училиштето доживува позитивни промени и модернизација:

- **Воведување на компјутери во наставата**, што го подобрува квалитетот на образованието.
- **Реконструкција на училишните објекти**, подобрување на условите за учење.
- **Проекти за екологија, дигитализација и инклузија**, во кои учествуваат наставници и ученици.
- **Учество на учениците во меѓународни натпревари и културни проекти.**
- **Развој на библиотеката** и збогатување со современа литература.

Кембриџ програмата беше воведена во образовниот систем на Северна Македонија во неколку фази:

- 2014 година: Започна имплементацијата на Кембриџ програмата во основните училишта, опфаќајќи ги учениците од прво до трето одделение по предметите математика и природни науки.
- 2015 година: Програмата беше проширена за учениците од четврто до шесто одделение.
- 2016 година: Планирано беше воведување на Кембриџ програмата за седмо, осмо и деветто одделение во учебната 2016/2017 година.
- 2017 година: Владата одлучи да го одложи воведувањето на Кембриџ програмата во средните училишта, со цел да се обезбеди доволно време за подготовка и адаптација на наставните програми и учебниците.

Оваа програма беше воведена со цел да се подобри квалитетот на образованието и да се усогласат наставните програми со меѓународните стандарди.

Во овие 80 години, ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран поминало низ многу фази на развој, но секогаш останало верно на својата мисија – **да образува, мотивира и инспирира** нови генерации. Оваа монографија е сведоштво за тоа патување, документ за историјата и темел за иднината на училиштето.

Посебен акцент ќе биде ставен на улогата на директорите кои го воделе училиштето низ различни периоди, како и на наставниците што со својата посветеност дале значаен придонес во развојот на генерации ученици.

Реконструкции, модернизација и тековни проекти

Во текот на своето 80-годишно постоење, училиштето минувало низ неколку реконструкции и модернизации:

- Обнова и доградба на училниците за да се подобрат условите за настава.
- Воведување на компјутерска технологија и дигитални алатки во образовниот процес.
- Подобрвање на енергетската ефикасност на училиштето преку нови фасади, кровни реконструкции и термоизолација.
- Проекти за екологија и одржлив развој, во кои активно се вклучени учениците.
- Развој на библиотеката со цел поттикнување на читачките навики кај учениците.

Учеството на учениците во културни и спортски настани

Учениците од ООУ „Кочо Рацин“ низ годините активно учествувале во различни натпревари, фестивали и културно-уметнички настани, вклучувајќи:

- **Литературни конкурси** инспирирани од делото на Кочо Рацин.
- **Драмски претстави** со кои се негува љубовта кон македонската култура.

- **Спортски натпревари** на локално и државно ниво.
- **Биолошко – еколошко акции** во заедницата.

Со ова училиште како образовен столб на заедницата, неговата 80-годишна историја сведочи за посветеноста кон знаењето, традицијата и развојот на идните генерации.

Наставниците се темелот на секое училиште, ѕвезда водилка што ги насочува учениците кон знаење, истражување и личен развој. Со својата посветеност, стручност и инспиративен пристап, тие создаваат средина во која љубопитноста се претвора во откритија, а трудот во успех. Во ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран, наставниот кадар игра клучна улога во обликувањето на идните генерации, поттикнувајќи љубов кон учењето и критичкото размислување. Тие не се само едукатори, туку и ментори, поддржувачи и водичи на учениците по патот на знаењето.

ПАТРОНИОТ ПРАЗНИК – ТРАДИЦИЈА И ЗНАЧЕЊЕ

Патрониот празник на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран е еден од најзначајните настани во училиштето, кој традиционално се одбележува секоја година во чест на големиот македонски поет и револуционер Кочо Рацин. Овој настан

не е само свеченост, туку и симбол на почит кон неговото литературно наследство и борба за социјална правда, како и поттик за учениците да се запознаат со неговото дело и значењето на македонската книжевност.

Начинот на одбележување низ годините во ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран

Со децении наназад, училиштето организира различни активности со кои го чествува својот патрон, создавајќи традиција што ги обединува учениците, наставниците и локалната заедница.

Ученички активности поврзани со делото на Рацин

Покрај свечената приредба, учениците се вклучуваат во низа активности што ја одржуваат врската со неговото творештво:

- **Креативни перформанси и музички точки**, каде што се обработуваат Рацинови стихови преку музика, танц или мултимедијални презентации;
- **Проекти и истражувања** по историја и граѓанско образование, каде учениците подготвуваат постери и презентации за времето во кое живеел Рацин и за неговото социјално ангажирано делување;
- **Интердисциплинарни активности**, во кои се вклучуваат наставниците по уметност, музика, историја и информатика;
- **Уредување на училишниот простор** – изработка на сидни весници, литературни катчиња, тематски украси и изложби;
- **Вклучување на локалната заедница**, преку јавни настани, гостувања на културни дејци или соработка со општински институции.
- Посебна вредност на патрониот празник е учеството на учениците од сите одделенија и подрачни училишта, кои со својата креативност и ентузијазам придонесуваат за богатството на програмата. Нивните настапи, изработки и презентации го претвораат чествувањето во вистинска манифестација на ученичка слобода, културна разноликост и заедништво, каде секој глас е слушнат и секоја идеја е добредојдена.

Оваа година, по повод големиот јубилеј – 80 години од основањето на училиштето, патрониот празник ќе добие

особено свечен карактер. Настанот ќе биде збогатен со присуство на гости од повеќе училишта ширум државата кои го носат името на нашиот патрон – Кочо Рацин.

Централната манифестација ќе се одржи на амфитеатарот во Стар Дојран, каде ќе се спојат различни гласови, идеи и традиции во духот на заедништвото и почитта кон делото на Рацин. Симболично ќе ја отвориме туристичката сезона. На овој начин, јубилејот ќе ја поврзе образовната традиција со природната убавина и културното наследство на нашиот крај.

Патрониот празник на **ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран** е повеќе од обична манифестација – тоа е симбол на продолжувањето на идеите и вредностите што Рацин ги застапуваше. Низ годините, овој настан останува клучен дел од училиштето, потсетувајќи ги сите на моќта на пишаниот збор и неговото влијание врз националниот идентитет и култура.

ГЛАСОТ НА ГЕНЕРАЦИИТЕ – СВЕДОШТВА ОД НАСТАВНИЦИ И ДИРЕКТОРИ

Историјата на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран не се мери само со бројот на години, туку со луѓето што ја граделе одвнатре – наставниците што го пренесувале знаењето, директорите што го воделе училиштето низ времето и учениците што своите први чекори ги направиле токму тука.

Во оваа монографија, посебно место посветуваме на спомените и сведоштвата на поранешни и сегашни наставници и директори. Нивните лични приказни и искуства нè водат низ децениите, откривајќи ги предизвиците, успехите и улогата на училиштето во заедницата. Овие живописни сведоштва додаваат емоционална и автентична димензија, правејќи ја приказната за училиштето побогата и поблиска до секој што бил дел од неа.

Директори низ времето – Лидери на училишниот развој

Во изминатите 80 години, училиштето било водено од директори кои со својата посветеност оставиле длабок белег.

Преку нивното лидерство се реализирале значајни проекти, се надминувале предизвици и се поставувале темели за идниот развој.

Во ова поглавје се навраќаме на нивната улога, постигнувања и влијание врз образовниот процес. Почитта кон нив е почит и кон самиот дух на училиштето – постојан, посветен и ориентиран кон иднината.

Директори кои го предводеле училиштето во последните 30 години

Динчо Бошнаков	1989	1999
Илија Кочаров	1999	2003
Дафина Маџирова	2003	2005
Цветанка Аризанова	2005	2009
Гордана Терзиева	2009	2014
Сања Тентова	2014	2015
Кирил Изов	2015	2017
Мирослав Бошнаков	2017	2018
Цветанка Аризанова	2018	2020
Мирослав Бошнаков	2020	

Динче Бошнаков (1989 – 1999) – Директорот кој остави печат во времето, директор со визија и интегритет

Динче Бошнаков беше директор на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран во периодот од **1989 до 1999 година** и остави значаен печат во историјата на училиштето. Со неговото раководење и стабилен пристап, тој успешно го водеше училиштето низ сложениот транзиционен период по осамостојувањето на Македонија. Неговото име останува запишано како синоним за **стабилност, посветеност и вистинско лидерство**, а неговиот

став и начин на работа беа пример за сите што го познаваа.

Неговата посветеност и труд оставија трајно влијание врз училиштето, а генерации ученици, наставници и колеги сè уште го паметат како **пример за вистински директор** – правичен, мудар и со јасна визија за иднината.

Со својот **силен карактер, интегритет и непоколеблив став**, Динче Бошнаков не беше само директор – тој беше **темелот на една генерација наставници и ученици**, лидер чии принципи се паметат и денес.

Спомени и сведоштва

Ниту една приказна за училиштето не би била целосна без гласот на оние што биле дел од неа. Во ова поглавје се вклучени искуства и сеќавања од поранешни и сегашни наставници и директори – луѓе кои со години го обликувале животот на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран.

Преку нивните зборови се откриваат духот на времето, промените низ генерации, предизвиците и радостите што ги носела секоја етапа. Тоа се живи сведоштва што откриваат колку длабоко училиштето се врежало во срцата на оние што го живееле.

Ова се гласовите на времето – искрени, лични и полни со спомени

Илија Кочаров - директор (1999-2003)

Функцијата директор ја презедов во **1999 година**. Силната желба за раководење со една таква благородна установа ми беше водилка по правилниот пат и покрај новоспознаените предизвици кои доаѓаат со одговорноста. Како еден од поголемите предизвици, кој за жал остана нереализиран, беше

подобрување на условите за настава во училиштето во Николик.

За време на мојот мандат секогаш се стремев кон почитување на програмите и одредбите од Министерството за образование. Меѓу поголемите успешни реализации беа отварањето на училиштата во Нов Дојран (2001 година) и во Фурка (2002 година).

Времињата се менуваат, но значењето на образованието останува исто. Тоа е највредното богатство на човекот кое никогаш не може да му се одземе. Пораката до директорот и наставниот кадар е едноставна – следете ги програмите од МОН, сакајте ја својата работа и своите ученици, бидете им ѕвезди водилки низ сите образовни и животни предизвици, бидете пример како се сака оваа хумана професија. А пораката до сегашните и идни ученици е да вложуваат што е можно повеќе внимание и љубов кон учењето, да се спознаат себеси, да се остварат како успешни индивидуи, не само професионално туку и лично. Знаењето е светлина која ќе ви отвори многу врати во животот и никогаш нема да се чувствувате немоќни и безнадежни.

Дафина Маџирова – в.д. директор (2003–2005)

Функцијата в.д. директор ја прифатив со чувство на одговорност, во период кога се приближував кон пензија. Иако не се соочив со големи предизвици, работев посветено на подобрување на условите за работа и настава.

За време на мандатот беше оформен и опремен информатички кабинет, наставниците поминаа обука за работа со компјутери, започна уредување на училишниот двор и санација на покривот на подрачното училиште во Стар Дојран.

Со радост се сеќавам на времето поминато со колегите и учениците. Со некои од нив сè уште сум во контакт. На денешните наставници им порачувам: негувајте соработка, зачувајте го својот авторитет и бидете пример за генерациите што доаѓаат.

Цветанка Аризанова – директор во два мандати (2005–2009 и 2018–2020)

Функцијата директор ја извршувал во два мандати, секогаш со јасна визија – да создадам подобри услови за учење, работа и напредок на идните генерации.

За време на мојот прв мандат (2005–2009), реализиравме замена на прозорците на централното училиште во Нов Дојран, со што значително се подобрија енергетската ефикасност, безбедноста и пријатноста на просторот. Паралелно

работевме на создавање поубава и поттикнувачка средина, свесни дека секој вложен напор директно влијае на квалитетот на образованието.

Во учебната 2005/06 година беше ограден училишниот двор преку проект реализиран со поддршка од USAID, во соработка со **Локалната самоуправа**.

Исто така, преку **Проектот за модернизација на образованието** беа обезбедени голем број на нагледни средства за потребите на наставниците, со што се подобри квалитетот на наставата и се овозможи поефикасна и поинтерактивна работа на час.

Во вториот мандат (2018–2020), продолживме со интензивни развојни проекти. Се изгради нова зграда на подрачното училиште во Гопчели, се изгради спортска сала во Нов Дојран, се реконструираа подрачното училиште и спортските терени во Црничани, а се уредија и нови спортски игралишта во Николич и Фурка.

Со секој проект вложувавме во подобра иднина за учениците – во нивната слобода да учат, да се развиваат и да ги следат своите соништа. Горда сум што заедно со колективот

изградивме средина на соработка, разбирање и заеднички стремеж кон повисоки цели.

На идните директори им порачувам: водете со визија, посветеност и достоинство. Образованието е најсилното оружје што можеме да им го дадеме на младите. Учениците се иднината, а училиштето е нивниот прв чекор кон светот. Нека тој чекор биде сигурен, мудар и исполнет со знаење.

Гордана Терзиева – директор (2009–2014)

Функцијата директор ја извршувал со јасна цел – подобрување на наставниот процес, училишната инфраструктура и комуникацијата со учениците, родителите и заедницата.

Во мојот мандат се изгради новата зграда на подрачното училиште во Стар Дојран, а беа реновирани и училишните објекти во Црничани, Николич, Фурка и Ѓопчели. Со нов мебел, нагледни средства и уредени простори, се создадоа услови за поквалитетна настава и мотивирачка училишна клима.

Во соработка со институции беше изграден спортски терен и тениско игралиште, а посебно значајно беше отворањето на сензорната соба за поддршка на учениците со посебни потреби – проект поддржан од Европската Унија.

Горда сум на заедништвото и позитивната клима со колегите. Работата како директор ја носам во срце – со учениците и наставниците заедно испишувалме посебни страници од историјата на училиштето.

На идните директори им порачувам: раководете со визија, љубов и посветеност. Наставниците се столб на образованието, а учениците – светлината што води кон иднината. Учете, сонувајте, верувајте во себе – **успехот ќе ве следи ако одите со знаење и срце напред.**

Кире Изов (2015-2017)

Најголемиот предизвик за мене беше да дадам личен придонес во понатамошниот развој на училиштето во кое сум учел и јас, а во кое целиот свој работен век го поминал и мојот татко.

Мандатот ми беше краток, околу две години, но и покрај тоа се трудејќи се максимално, успеав да реализирам два проекти: партнерното уредување на централното училиште во Нов Дојран и на подрачното училиште во селото Николик.

Еден од најзначајните моменти во текот на мојот мандат беше добивањето на Еразмус проектот – првпат во историјата на училиштето. Тоа ни овозможи размена на ученици со земји како Германија, Унгарија, Турција и други, со што се отворија нови хоризонти за учениците и наставниот кадар.

Верувам дека тајната на успехот не се крие само во тоа да го работите тоа што го сакате, туку и да го засакате тоа што го работите.

НАСТАВНИЦИТЕ НИЗ ВРЕМЕТО – ТЕМЕЛОТ НА УЧИЛИШТЕТО

Низ изминатите 80 години, наставниците беа и останаа **вистинскиот темел на училиштето**. Тие се тие што секојдневно ја градат иднината, час по час, збор по збор, чекор по чекор. Со својата љубов кон знаењето, со својата посветеност и трпение, тие оставиле трајни траги во животите на генерации ученици. Во ова поглавје им оддаваме признание за нивниот труд, искрената посветеност и вредностите што ги пренесуваат.

Наставници кои повеќе години учествувале во наставата во изминатиот 30 годишен период:

Костадин Делов	учител	1958	1997
Вејсел Вејселов	учител	1958	2004
Ристо Тасев	наставник	1959	1998
Мара Тодорова	учител	1960	2000
Боривој Бојаџиев	наставник	1962	2000
Мирко Узунов	наставник	1963	2000
Мара Узунова	наставник	1963	2000
Динчо Бошнаков	наставник	1963	2000
Танка Јанева	учител	1964	2003
Рушка Ѓорѓевиќ	секретар	1965	2000
Каменица Бојаџиева	наставник	1966	2002
Идриз Билалоглу	наставник	1967	2008
Ристо Изов	учител	1969	2009
Драгица Бошнакова	наставник	1970	1998
Дафина Маџирова	наставник	1972	2005
Илија Граматиков	наставник	1972	2007
Никола Тошев	наставник	1973	2001
Никола Стојанов	наставник	1974	2012
Гордана Граматикова	наставник	1975	2007
Илија Кочаров	наставник	1975	2014
Зинета Билалоглу	наставник	1979	2007
Евгенија Јованчевска	наставник	1983	2022
Цветанка Аризанова	наставник	1989	2020

Валентина Атанасова	наставник	1991	
Снежана Карајанова	наставник	1991	
Вера Делиџакова	учител	1992	2000
Жаклина Кречева	педагог	1992	
Данче Хаџи Тошева	наставник	1993	1998
Невена Петрушева	психолог	1995	2004
Ѓорѓе Атанасов	наставник	1996	
Танжу Билалоглу	наставник	1997	
Мирослав Бошнаков	наставник	1997	
Дана Упчева	наставник	1998	
Невенка Поп Гонова	наставник	1999	2002
Костадин Цветанов	наставник	1999	2003
Тунџел Селманов	наставник	2000	2006
Софче Каева	наставник	2000	2005
Анатомија Минчева	наставник	2000	
Мара Пејкова	наставник	1999	
Васка Илиева	наставник	2000	
Марија Вичентијевиќ	наставник	2000	
Оливера Тушевска	наставник	2000	2004
Марија Божичковиќ	секретар	2000	
Мусамедин Амедов	наставник	2001	2010
Софија Каракашева	наставник	2001	2012
Васил Митров	наставник	2002	
Гордана Терзиева	наставник	2002	
Елеонора Трајкова	наставник	2003	2004

Кирил Изов	наставник	2004	
Андриана Петровиќ	наставник	2004	2005
Ивана Кркотиќ	наставник	2004	2012
Лика Тентова	наставник	2005	2011
Маре Илиева	наставник	2005	2007
Елена Мушакова	наставник	2005	2006
Јасмина Икономова	наставник	2007	2008
Дејан Вичентијевиќ	наставник	2007	
Марија Џинова	наставник	2007	2009
Драган Вурмо	наставник	2007	
Владо Ангеловски	наставник	2007	2011
Зорица Илиева	наставник	2007	
Ристо Чрчев	наставник	2007	2012
Емилија Минева	наставник	2009	2012
Софче Капсарова	наставник	2009	2012
Светлана Митрова	наставник	2009	2010
Наташа Станоевска	наставник	2009	2011
Атиџе Усеинова	наставник	2009	2013
Марија Гугова Стоева	наставник	2010	
Милена Тенева	наставник	2011	2012
Маријан Божичковиќ	наставник	2011	
Ана Петрова	наставник	2011	2014
Благој Караколев	наставник	2011	2016
Даниела Динева	наставник	2012	2015
Фиданка Енџекчева	наставник	2012	2013

Сања Точева	дефектолог	2012	
Ирена Катранџиева	наставник	2012	
Кирил Кречев	наставник	2012	
Емел Селманова	наставник	2013	
Крсте Гогов	наставник	2015	
Стефани Шапкарова	психолог	2015	
Марија Петрушева	наставник	2015	2018
Тамара Бојациева	наставник	2016	
Нина Упчева	наставник	2017	2023
Николинка Горгиева	наставник	2018	
Рисана Василева	наставник	2018	
Марија Ангова Цветковска	наставник	2018	
Ристо Ристов	наставник	2018	
Стојче Кречев	наставник	2020	
Драгица Маказчиев	наставник	2020	
Борче Ристевски	наставник	2020	2022
Дори Стојчева	наставник	2021	2024
Јована Костадинова Гогов	наставник	2021	
Ѓургица Чичанова	наставник	2022	
Ленче Илкова	наставник	2022	
Александра Каракамишева	наставник	2013	
Тања Карова Кречева	наставник	2024	

Почитувајќи ги нив, го почитуваме духот на училиштето – духот на знаење, човечност и напредок

Евгенија Јованчевска

Во ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран поминав 41 година како наставник по македонски јазик и литература. Љубовта кон книгата и јазикот ја негував уште од мала и таа љубов беше мојот најголем мотив да станам наставник. Сакав на учениците да им ја пренесам убавината на зборот, да ги научам да читаат, размислуваат и да се изразуваат јасно и убаво.

На младите наставници им порачувам: работете со љубов и посветеност. Учениците се најголемата инспирација. Наставникот не пренесува само знаење – тој расте со учениците, учејќи ги вистинските вредности на животот и човечноста.

Танка Јанева

Од училницата до срцето – таму ми помина целиот живот. Танка Јанева, учителка по вокација, а пензионер по календар. Годиците си го прават своето, но спомените од училницата сè уште ми се живи и блиски до срцето.

Гледајќи како се менуваат времињата, би сакала да кажам нешто искрено и од срце: **време е да се врати воспитанието во училниците**. Убавиот збор, почитта кон наставникот, правилата, редот и авторитетот – тоа не се остатоци од минатото, туку темели без кои нема вистинско образование.

Мара Тодорова

Подрачното училиште во с. Фурка – од минатото до денес. Во 1960 година, како млада наставничка, ја започнав мојата кариера токму тука. На сегашните наставници и ученици им порачувам: грижете се за децата со љубов и посветеност. Образованието не е само знаење, туку и вредности. Бидете пример. Иднината на децата е во ваши раце, а минатото нека биде водилка кон подобра иднина.

Зинета Билалоглу

„Добриот учител е како свеќа – се троши себеси за да им го осветли патот на другите.“ Мојот професионален пат започна како наставник во руралната средина во 1970-тите години, време на предизвици, ограничени ресурси и скромни услови за работа.

Образованието за мене беше и остана пасош за иднината, бидејќи утрото им припаѓа на оние кои се подготвуваат за него.

Идриз Билалоглу

Наставникот не е само пренесувач на знаење, туку и чувар на вредности, јазик, историја и надеж. Така се гледам и јас – посветен просветител, кој својот живот го врзав за образованието на младите генерации во руралните предели. Започнав со мојата работа како наставник во 1967 година

Иако времето помина, верувам дека имињата на наставниците остануваат запишани таму каде што најмногу значи – во сеќавањата на учениците и во историјата на едно училиште кое било повеќе од зграда – било светилиште на знаењето.

Гордана Граматикова

На идните наставници им порачувам: работете со доследност, трпение и достоинство. Бидете пример во однесување, збор и постапка. Почитта кон наставникот не треба да се бара – таа треба да се заслужи, но и да се негува од општеството.

А на учениците: учете со отворен ум и со благодарност. Оној што ве учи, ви ја покажува патеката кон личниот напредок. Почитта кон знаењето почнува со почитта кон оној што го пренесува.

Техничкиот персонал – незаменлив дел од училиштето

Техничкиот персонал има важна и одговорна улога во секојдневното функционирање на училиштето. Нивната работа придонесува за хигиена, ред, безбедност и пријатна атмосфера во која учениците и наставниците можат непречено да учат и работат.

Со својата посветеност и професионалност, тие се тивките двигатели зад секоја успешно помината училишна недела – тие се основата што го држи училиштето функционално, достоинствено и секогаш подготвено за нов ден.

Пано Горгиев	1978	2009
Ѓорѓе Ласов	1979	2009
Софија Граматикова	1980	2011
Магда Донева	1984	2004
Ристо Гогов	1993	2011
Едем Агушев	1993	2022
Јоже Димиќ	1995	2011
Лазар Лазаров	1995	
Реџеп Алимов	1996	2017
Цветка Чабулева	2003	2004
Весна Карајкова	2003	2023
Паља Донева	2005	
Ангелина Илиева	2005	2007
Лидија Горгиева	2009	2010
Слаџана Аргирова	2009	
Катерина Кочарова	2011	
Жаклина Ѓошевиќ	2011	

Зорица Тодорова	2011	
Зејнеп Агушева	2022	
Сања Режак	2023	

СВЕТ НА ТАЛЕНТИ – УЧЕНИЧКИ СЕКЦИИ ШТО ГО ЗБОГАТУВААТ УЧИЛИШНИОТ ЖИВОТ

Училишниот живот не се мери само со оценки и учебници – токму секциите се тие што внесуваат боја, енергија и инспирација во секојдневието. Тие претставуваат вистински простор каде учениците можат да ги изразат своите таленти, да истражуваат нови интереси и да ја развиваат својата креативност надвор од класичната училишница.

Преку секциските активности, училиштето добива душа – литературни читања, драмски претстави, музички настапи, ликовни изложби, спортски и еко акции... Сето тоа не само што го забавува секојдневието, туку гради и чувство на заедништво, соработка и фер натпреварување.

Зад секој постигнат успех стои тимска работа – ученици кои со жар учествуваат и наставници кои со визија и посветеност го насочуваат и развиваат нивниот потенцијал. Благодарение на нив, секциите прераснуваат во вистински расадници на таленти и идеи.

Денес, наставниците ќе ви ги претстават плодовите од својата работа – искуства, проекти, успеси. Преку нив ќе го почувствуваме пулсот на креативната енергија што го обликува училиштето и го прави посебно место за раст и развој.

Секциите не се само дополнување – тие се движечка сила на ученичката иницијатива, инспирација и училишна гордост.

Литературно-драмската секција – сцена на зборот, простор за душата

Литературно-драмската секција е препознатлив белег на креативноста во нашето училиште. Тука книжевниот збор оживува, аучениците добиваат простор да се изразат, да чувствуваат и да мислат слободно.

Преку рецитали, драмски изведби и авторски текстови, учат како се пренесува порака со сила и достоинство. Сцената станува училница, а зборот – водич што создава личности со став, вредности и љубов кон уметноста.

Особено горда сум што многу од драмските текстови и поетските творби што се изведуваат на сцена се моја авторска работа, внимателно пишувани според возраста и чувствителноста на учениците. Во нивната реализација соработувам со наставникот по музичко образование Крсте Гогов, кој со својата музичка поддршка придонесува изведбите да бидат вистински уметнички доживувања.

Со години, секцијата е **неразделен дел од подготовките за патриотот празник**, секогаш задолжена за највпечатливите изведби – рецитали, монолози, драмски сцени и уметнички говори што оставаат силен впечаток.

Особено значајна е **соработката со Игор Џамбазов**, која претставува потврда за вредноста и квалитетот на креативната работа што произлегува од оваа секција. Токму ваквите соработки ги

охрабруваат учениците да веруваат во себе, да се изразуваат слободно и да ја почувствуваат моќта на зборот. **Литературно-драмската секција** – место каде зборот добива моќ, а талентот публика. Креативноста тука не се чита – таа се слуша, гледа и чувствува.

Марија Ангова Цветковска
- наставник по македонски јазик

Млади истражувачи по биологија и хемија

Секцијата „Млади истражувачи по биологија и хемија“ во текот на сите овие години реализираше низа активности со цел поттикнување на интересот за природните науки и развивање на истражувачки вештини кај учениците. Во рамки на нејзината работа беа спроведени еколошки акции во кои учениците активно учествуваа во чистење на училишниот двор и околината, организираа едукативни кампањи за правилно селектирање на отпад, изработуваа еколошки пораки, го одбележуваа важните еколошки датуми и учествуваа во активности за пошумување и уредување на зелени површини.

Покрај тоа, беа организирани интерактивни хемиски шоуа во просториите на училиштето, на кои учениците демонстрираа интересни и безбедни хемиски експерименти пред нивните соученици и наставници. Овие настани

беа проследени со голем интерес и позитивни реакции од публиката и претставуваа одлична можност за учениците да го вежбаат јавниот настап и да ја покажат практичната примена на теоретското знаење. Секцијата организираше и јавен квиз натпревар по хемија со учество на тимови од различни класови. Оваа година, по повод 80-годишниот јубилеј, ќе биде организиран натпреварувачки квиз во соработка

со математичко-физичка секција – уште една можност за заедничко учење, дружење и афирмација на знаењето.

Исто така, учениците учествуваа на различни натпревари, изложби и едукативни настани поврзани со природните науки, како и во изработка на постери, презентации и модели на научни теми, со што ја изразија својата креативност и стекнатото знаење. **Преку љубопитноста, истражувањето и креативноста, учениците научија дека науката не е само во учебниците – таа е живот, откритие и патување без крај.**

Гордана Терзиева
– наставник по биологија и хемија

Минатото е наш водич, иднината – наша одговорност

Историската секција претставува **жив прозорец кон минатото**, каде учениците учат да гледаат под површината на фактите и датумите. Тука историјата се истражува со љубопитност, се раскажува со страст и се пренесува со почит. Преку креативни активности, драматизации, презентации и теренски истражувања, младите истражувачи **откриваат што значи да се познава сопствениот идентитет и културно наследство.**

Историјата ги учи учениците да размислуваат критички, да ценат различни перспективи и да ги разбираат причините и последиците од настаните што ја обликувале сегашноста. Тие сфаќаат дека историјата не е нешто далечно и студено, туку **дел од секојдневието**, дел од нив самите.

Затоа ја негуваме оваа љубов кон историјата – бидејќи веруваме дека само оние што го познаваат минатото можат

мудро да ја водат иднината. Историјата не е само нешто што се учи – таа се живее, се памети и се пренесува.

Дејан Вичениевиќ
– наставник по историја

Меѓу броеви и формули – логиката што го движи светот

Математичко-физичката секција е просторот каде што логиката, истражувањето и љубопитноста се среќаваат. Овде учениците не учат само да решаваат задачи – тие учат да размислуваат, да анализираат, да поставуваат прашања и да бараат одговори со прецизност и упорност.

Преку работа на интересни математички и физички проблеми, квизови, експерименти и практични задачи, секцијата ги поттикнува учениците да го гледаат светот низ објективот на науката – прецизен, но и фасцинантен.

Тука броевите не се само апстрактни симболи, туку алатки за разбирање на природата, технологијата и секојдневието. Учениците добиваат шанса да учествуваат на натпревари, да создаваат модели и да откриваат физички закони преку игра и логика.

Математиката и физиката ги учат не само како да решаваат, туку и како да размислуваат систематски, да се соочуваат со предизвици и да не се откажуваат пред комплексноста – затоа што во секоја формула има ред, а во секој проблем – решение. А токму тука, во овој ред и прецизност, учениците го откриваат и своето сопствено размислување – јасно, силно и логично.

Ристо Ристов и Ѓорѓе Атанасов
– наставници по математика и физика

Музиката – јазик што ги спојува срцата

Во музичката секција, под мое менторство, учениците не само што ја учат музиката – тие ја живеат. Тука, низ звукот, ритамот и мелодијата, децата ја изразуваат својата емоција, креативност и радост.

Секцијата е простор каде што секој ученик може да запее, засвири или едноставно да почувствува. Работиме на изведба на детски и народни песни, подготовка на музички точки за училишни настани, како и на

развивање на слухот, чувството за ритам и сценскиот израз.

Музиката го зближува колективот, го збогатува духот на секој настан и го прави училиштето **место полно со живот и енергија**. Преку песна, учениците учат да бидат дел од целина, да се изразат, но и да се слушаат меѓусебно. И токму тука, во секој тон и стих, **се раѓа љубовта кон уметноста – тивко, искрено и со срце**. Затоа велам: музиката не се учи – таа се чувствува.

Крсте Гогов
– наставник по музичко образование

Со компас во рака – низ светот и знаењето

Како ментор на географската секција, со гордост можам да кажам дека оваа секција претставува **вистинско патување низ светот и знаењето**. Учениците преку интерактивни

мапи, квизови, модели и истражувања, не само што ја учат географијата, туку и ја **доживуваат**.

Секцијата ги поттикнува младите љубопитни истражувачи да мислат глобално, но и да го ценат локалното – да ги запознаат убавините на својата татковина, но и на светот. Преку натпревари, проектни активности и истражувачки денови, се развиваат вештини за набљудување, критичко размислување и тимска работа.

Светот под прст – географија низ истражување и игра. Географската секција е простор каде што љубопитноста добива облик – учениците „патуваат“ без пасош, истражуваат без граници и учат низ забава. Од вулкани до екосистеми, од мапи до глобални проблеми – тука секоја тема оживува преку активна и креативна настава.

*Кирил Кречев
- наставник по географија*

Горди на нашите успеси – културни и спортски достигнувања

Во текот на годините, учениците од нашето училиште не само што блескаа во училниците, туку оставија длабоки траги и на спортските терени и културните сцени.

Особено значајно место зазема учеството на нашите ученици на **државното првенство во атлетика**, каде што беше постигнат **државен рекорд во скок во далечина** – рекорд кој **до денес не е надминат**. Овој подвиг претставува симбол на упорноста, талентот и спортскиот дух што секогаш се негувале во нашето училиште.

Незаборавен момент во историјата е и првата Олимпијада на училиштата, што се одржа во мај 2023 година во Дојран, под покровителство на Федерацијата на училишта, на која нашите ученици се претставија со извонреден спортски ентузијазам и резултати. Женската екипа во фудбал и машката во одбојка беа гордост на училиштето, покажувајќи борбеност, дисциплина и тимски дух.

Ментор и двигател на овие успеси е наставникот по физичко образование, Драган Вурмо, чие залагање, мотивација и поддршка беа клучни за развојот на спортските таленти. Со неговата стручност и пожртвуваност, спортот стана важен дел од воспитно-образовниот процес во училиштето.

Овие настани не се само спортски резултати – тие се сведоштво за тоа како преку училиштето се воспитуваат карактери, се градат личности и се откриваат идни шампиони – не само во спортот, туку и во животот.

Библиотекарска секција – Поттикнување на љубовта кон книгата и читањето

Библиотекарската секција е важен дел од училишниот живот, насочена кон развој на читачки навики, креативно изразување и љубов кон литературата. Учениците активно учествуваат во активности како тематски изложби, читања, креативно пишување и изработка на постери и букмаркери.

Горди сме на иницијативи како „Книга на месецот“, мини-книжевен клуб и запознавање со основитена библиотекарството. Секцијата е простор за дружење, размислување и инспирација. Работиме тимски заедно со колешката Марија Ангова

Цветковска, постојано исполнети со креативни и уникатни идеи кои ја збогатуваат љубовта кон книгата. Нашата цел е библиотеката да биде **вистински центар на културниот и образовниот живот во училиштето.**

Тука секоја книга е нов свет, секој ученик – нова приказна што допрва се пишува.

Ѓургица Чичанова

- наставник по македонски јазик

Јазиците – клуч за светот

Англискиот и францускиот јазик не се само училишни предмети – тие се **прозорци кон нови светови, мостови меѓу култури, клучеви што отвораат врати кон бескрајни можности.** Преку изучувањето на овие јазичи, учениците навлегуваат во **различни начини на размислување,** запознаваат **разновидни традиции** и ја развиваат својата **способност за емпатија и разбирање.**

Наставата по странски јазичи одамна ги надмина границите на учебниците и граматичките правила. Преку **интерактивни методи, разговори, драматизации, игри, музика и мултимедија,** учениците не само што учат да се изразуваат, туку и да мислат критички, да **создаваат,** да **соработуваат** и да **размислуваат глобално.**

Јазикот не е само средство за комуникација – тој е моќ, искуство и патување. Тој е шансата да се открие светот од **различни агли,** да се зборува со светот – и уште поважно, да се разбере.

Маријан Божичкович - наставник по англиски јазик и

Александра Каракамишева - наставник по француски јазик

Одделенските наставници – Тивки херои на секој почеток

Не може, а да не ги спомнеме одделенските наставници – првите што ги дочекуваат учениците со широка насмевка и големо срце. Тие се темелот на секое училиште. Со трпеливост и посветеност ги учат децата не само да читаат и пишуваат, туку и да сонуваат, да веруваат во себе, да бидат другари, да бидат луѓе.

Во нивните раце се првите радости, првите солзи, првите букви и првите успеси. Секој ученик што поминал низ училишните клупи го носи во себе гласот и погледот на својот прв наставник.

Одделенските наставници се тивки херои што градат иднина. Тие не се само учители – тие се водичи, поддржувачи, а често и најсигурна потпора во ученичките денови. Нивната улога е незаменлива, нивното влијание – трајно.

ГРИЖА ЗА СЕКОЕ ДЕТЕ – ОТВОРЕНА СЕНЗОРНА СОБА

Времето минува, општеството се менува, а училиштето секогаш чекори напред со потребите на учениците. Денес, сè почесто сме сведоци на зголемен број деца со посебни образовни потреби, кои бараат дополнителна грижа, разбирање и поддршка.

Со таа цел, во нашето училиште беше отворена **сензорна соба** – топло, безбедно и стимулативно катче, каде што децата добиваат соодветна стимулација, можност за смирување и развој на сензорните и моторичките вештини.

Работата во сензорната соба ја води стручен и посветен тим составен од **дефектологот, педагог и психолог**. Нивната соработка и професионализам ја прават оваа просторија вистинско прибежиште за учениците на кои им е најпотребна поддршка.

Оваа просторија не е само современ пристап кон инклузијата – таа е симбол на љубов, емпатија и несебична посветеност кон секое дете. Со неа, училиштето ја потврдува својата мисија – **да биде место за сите.**

Со поддршка од ОКТА и општината, дворот на ООУ „Кочо Рацин“ – Дојран доби инклузивно игралиште – безбеден и достапен простор што поттикнува игра, дружење и меѓусебно разбирање меѓу сите деца, без разлика на нивните различности. Овој проект е повеќе од само инфраструктура – тој е симбол на вредностите што ги негува нашето училиште: прифаќање, заедништво и еднакви можности за сите. Со тоа, испраќаме јасна порака – се грижиме за секое дете и создаваме средина каде што секој е вреднуван, поддржан и прифатен.

УЧЕСТВО НА УЧИЛИШТЕТО ВО ОПШТЕСТВЕНИ НАСТАНИ И ПРОЕКТИ

ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран низ својата 80-годишна историја не само што образува ученици, туку и активно учествува во **општествени настани и проекти**, придонесувајќи за заедницата и поширокото општество.

Културни и образовни настани

- **Одбележување на патрониот празник** – секоја година училиштето организира богата програма со рецитали, драмски изведби и изложби посветени на ликот и делото на Кочо Рацин.
-
- **Литературни и ликовни конкурси** – учениците учествуваат во државни и регионални натпревари каде што ги покажуваат своите таленти во пишување и уметност.
  - **Настапи на културни манифестации** – училишниот хор редовно настапуваат на јавни настани во општината.

Еколошки и хуманитарни акции

- **Соработка со локалната самоуправа- Проекти за зачувување на животната средина** – учениците и наставниците активно се вклучуваат во акции за чистење и уредување на јавни простори, како што се околината на училиштето и брегот на Дојранското Езеро.
- **„Генералка викенд“** – со искрена посветеност за здрава животна средина. Учениците од ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран секогаш се дел од акциите што го подигнуваат еколошкото сознание и одговорноста кон заедницата. Во рамките на акцијата „Генералка викенд“, организирана во

соработка со општествено одговорни компании, како и со поддршка од познати личности како **Игор Џамбазов**, нашите ученици активно се вклучија во чистење и уредување на околината. Со вреќи во рака, насмевки и посветеност, тие покажаа дека љубовта кон природата почнува од најмала возраст и дека секој може да придонесе за поубава и поздрава средина. Учесството во вакви еко-акции е веќе дел од традицијата на нашето училиште

– традиција на грижа, одговорност и колективен дух.

- **Засадување на дрвја и уредување на училишниот двор** – дел од еколошките иницијативи за разубавување на просторот околу училиштето.
- **Хуманитарни акции** – собирање донации за семејства во социјален ризик, помош за болни деца и поддршка за различни добротворни иницијативи.

Спортски натпревари и активности

- **Учество на спортски турнири** – фудбал, кошарка и атлетски натпревари на општинско и регионално ниво.
- **Организирање на спортски денови** – каде што учениците имаат можност да се натпреваруваат и рекреираат.

Соработка со други институции и проекти

- **Учество во национални и меѓународни образовни проекти** – програми за размена на искуства, дигитализација во наставата и унапредување на методологијата во образованието.

Училиштето „**Кочо Рацин**“ – **Нов Дојран** не е само образовен центар, туку и активен учесник во локалните и националните

настани, инспирирајќи ги учениците да бидат **одговорни, ангажирани и свесни за општеството во кое живеат.**

Визија за развој на училиштето во наредните децении

За да остане конкурентно и привлечно за новите генерации, училиштето треба да:

- Го усоврши наставниот процес со модерни методи и иновативни пристапи.
- Создаде услови за **интерактивна и дигитализирана настава**, приспособена на современите стандарди.
- Се поврзува со други училишта во државата и пошироко, разменувајќи искуства и добри практики.
- Го унапреди училишниот простор со повеќе **еколошки и енергетски ефикасни решенија.**

Нови проекти, дигитализација и модернизација

Училиштето веќе располага со **интерактивни табли и таблети**, што претставува значаен чекор во дигиталната трансформација.

Понатамошниот развој се насочува кон:

- **Виртуелни училници и паметно оценување** – користење на едукативни платформи со автоматизирано следење на напредокот и прилагодена настава.
- **STEM лабораторија** – опремена просторија за практична примена на знаењата од природни науки, технологија, инженерство и математика.
- **Креативни центри** – простори за изразување преку дигитално раскажување, пишување, дизајн и медиумска писменост.
- **Проекти со вештачка интелигенција и роботика** – основни програми за развивање логичко размислување и интерес за технологија.

Целта е наставата да стане уште подинамична, интерактивна и блиска до светот во кој растат новите генерации.

Училиштето веќе е чекор напред со **вградени прочистувачи на воздух** во училиниците – пример за грижа за здравјето и квалитетот на животната средина.

Следниот чекор е спојување на **технологијата со еколошката свест**, преку:

- Микропроекти за мерење на квалитет на воздух, температура и влага
- Паметни училишни градини со сензори за влажност и автоматско наводнување
- Еко-станции за следење на отпад и енергетска потрошувачка
- Интерактивни еко-табли со податоци во живо

Целта е учениците да научат како да користат технологија во служба на природата и здравјето – со знаење што создава одговорни граѓани на иднината.

Визија за иднината на ООУ „Кочо Рацин“

Со напредни образовни методи, модернизација и зачувување на традицијата, училиштето треба да остане **водечка образовна институција** во регионот.

Мисија: Да создава генерации ученици подготвени за предизвиците на иднината.

Вредности: Знаење, критичко размислување, почит кон културата и историјата.

Цел: Да биде училиште на иднината кое ги почитува корените, но храбро чекори напред.

Оваа монографија не ги бележи само настаните од последните 30 години – таа е продолжение на живата приказна што започна со првиот јубилеен запис по повод 50-годишнината на училиштето.

Ова е **второ поглавје** во летописот на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран, создадено со љубов, спомени и благодарност кон сите што поминале низ училишните ходници – ученици, наставници, директори, родители.

Ова издание не е крај, туку нов почеток – исполнет со идеи, енергија и генерации што ќе чекорат самоувверено напред.

Литература и извори

Во подготовката на оваа монографија беа користени различни **извори од книжевен, архивски и теренски карактер**, со цел да се добие што пореална и потполна слика за историјата, развојот и значењето на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран. Истражувањето беше спроведено преку анализа на документи, разговори со учесници од различни генерации и преглед на литература поврзана со Кочо Рацин, образованието и локалната историја.

БЛАГОДАРНОСТ ДО ПОДДРЖУВАЧИТЕ:

Искрено им благодариме на сите спонзори и пријатели кои помогнаа во реализацијата на јубилејот – 80 години од основањето на ООУ „Кочо Рацин“ – Нов Дојран.

Со оваа монографија, вашето име останува запишано како дел од нашата заедничка приказна.

Ви благодариме!

- ОПШТИНА ДОЈРАН
- ДОЈРАН СТИЛ ДООЕЛ
- МАКПЕТРОЛ АД СКОПЈЕ
- Гостилница ФУК – ТАК
- АНГОВ КОНСАЛТИНГ
- АЛ-МАТ 007 ДООЕЛ
- Аптеки Елена Фарм
- ТА ПУТНИК Гевгелија
- ДИМ-КОМЕРЦ Валандово

СОДРЖИНА

Вовед	5
Инспирација и мотивација	6
Делото на Рацин – некогаш и денес	7
Кратка биографија на Кочо Рацин	8
Значајни моменти од историјата на училиштето	8
Патрониот празник – традиција и значење	13
Гласот на генерациите – Сведоштва од наставници и директори	15
Наставниците низ времето – Темелот на училиштето	21
Свет на таленти – Ученички секции што го збогатуваат училишниот живот	29
Грижа за секое дете – Отворена сензорна соба	39
Учество на училиштето во општествени настани и проекти	41

